

Civilna družba o množičnih pobojih

Civilna družba za demokracijo in pravo državo v Sloveniji je 30. novembra na časnikiški konferenci vnovič opozorila, da slovenska oblast ne deluje v interesu njenih državljanov, ob tej priložnosti pa so predstavili tudi sodbo za odgovornost za posledice poveljnih pobojev, ki jo je nedavno sprejelo t.i. Sodišče pravice, ki deluje v okviru omenjenega civilnega združenja.

Predsednik civilne družbe Vinko Vodopivec je dejal, da je v množičnih grobiščih po vsej Sloveniji približno 300.000 po vojni pomorjenih ljudi, predvsem civilistov, ki še niso pokopani, njihovim svojcem niso izdani mrljiški listi, krivci za poboje niso obsojeni kot tudi niso odpravljene posledice zločinov.

Sedanja oblast je naslednica oblasti, ki je ukazala poveljne množične pomore in je zato odgovorna za še možne odprave posledic storjenih zločinov, kot je prepoznavanje in pokop žrtev ter obsodba odgovornih za pomore. Za posledice genocidnih poveljnih pomorov so krivi in osebno odgovorni tudi sedanji predstavniki oblasti, zlasti predsednik države

Milan Kučan, ker moralno ne obsodi omenjenih pomorov in ne zahteva odpravo posledic; predsednik vlade Janez Drnovšek, ker ne da navodil in pooblastil za identifikacijo in pokop pomorjenih ter za izdajo mrljiških listov po uradni dolžnosti, ter predsednik državnega zbora Janez Podobnik, ker zakonodajnemu telesu ne da pobude o sprejemu zakonodaje za takojšen pokop pomorjenih na obeh straneh. Poleg njih pa so po mnenju predstavnikov civilne družbe odgovorni tudi pravosodni in notranji minister Tomaž Marušič in Borut Šuklje ter generalna državna tožilka Zdenka Cerar. Vse omenjene nosilce oblasti pa je Civilna družba tako s svojimi stališči kot z omenjeno sodbo tudi seznanila.

Sprava pomeni predvsem dostojen pokop mrtvih, zato so vnovič poudarili, da bi bilo potrebno izpeljati referendum, na katerem bi se volilci opredeljevali, ali so za to, da se preseže stanje narodnih razprtij z dostojnim pokopom vseh žrtev med drugo svetovno vojno in po vojni ter z izdajo mrljiških listov po uradni dolžnosti.

Drnovšek povabil podpisnike odprtega pisma

Premier Janez Drnovšek je 30. novembra povabil na kosilo nekaj uglednih intelektualcev, ki so v odprtem pismu protestirali proti sporazumu med Slovenijo in Svetim sedežem. V njem so predlagali vladi, naj pogajanj s Svetim sedežem za zdaj ne nadaljuje. Katedra za mednarodno pravo na pravni fakulteti je vlado opomnila na "napake" pri sestavi slovenske pogajalske skupine ter dodala vsebinsko kritiko, da so z eno od verskih skupnosti v Sloveniji pisali meddržavni sporazum, kar je v neposrednem nasprotju s slovensko ustavo. Vladi so predlagali, naj ne nadaljuje pogajanj, dokler spornosti ne preučijo na raznih pravnih

katedrah.

Zgleda, da je Slovenija pripravljena z Vatikanom govoriti o težki industriji ali prodaji orožja, ne pa o veri. S slovensko Cerkvijo brez svetovnega zaledja pa bo že sama opravila, kakor je to delala pred desetletji. Zarjo ni važno, če skoraj ves svet podpisuje z Vatikanom dogovore o sodelovanju Cerkve in države, v Sloveniji takega dogovora ne sme biti.

Slovenska ljudska stranka, potem ko je predsednik SLS in podpredsednik vlade Marjan Podobnik na vladni seji branil neokrnjenost sporazuma, je povsem obnemela.

Strožje podeljevanje viz

Kot je sporočilo ministrstvo za zunanje zadeve 2. decembra, je prenehal veljati sporazum o vzajemnih potovanjih državljanov, ki sta ga sklenili nekdanja SFRJ in Sovjetska zveza ter ga je Slovenija prevzela z ustavnim zakonom. Od 2. decembra zato ruski državljani za vstop v Slovenijo potrebujejo vizum. Vstopni vizumi za Makedonci in Turke bodo uvedeni prihodnji mesec, februarja in marca prihodnje leto pa še za državljane Romunije in Bolgarije.

Državna sekretarja z zunanjega in notranjega ministrstva Franco Juri in Slavko Debelak sta na časnikiški konferenci podrobneje predstavila uvedbo viz za državljane Rusije, Turčije, Makedonije, Romunije in Bolgarije.

Slovenija s tem dejanjem zaključuje zadnjo fazo svoje vizumske politike. Omenje-

ne države namreč edine v Evropi potrebujejo vize za vstop v države EZ, Slovenija jim je pa ni zahtevala. Pri viznem režimu gre za uresničevanje oz. harmoniziranje slovenske vizne politike v približevanju polnopravnemu članstvu v Evropski zvezi, s tem pa je Slovenija zagotovila pravice oz. ne-vizno obveznost svojim državljanom, ki potujejo v države članice EZ. Dosledna in transparentna vizna politika je najboljšje jamstvo za verodostojnost slovenskih potnih listov kot tudi slovenske politike in izvajanja schengenskih načel, ki so najbolj merodajna za celotno pristopno strategijo Slovenije. Tak odnos je v zadnjih letih botroval dejstvu, da slovenski državljani lahko potujejo z relevantnimi ugodnostmi v države članice EZ kot tudi v druge države, ki so za Slovenijo pomembni gospodarski ali politični partnerji (npr. ZDA, Kanada).

Datum združitve je že mimo

Vodja krščanske demokracije Lojze Peterle je za ljubljanski Dnevnik 2. decembra potrdil, da združitve z ljudsko stranko 23. decembra ne bo. Prvi cilj krščanskih demokratov je po Peterletovih besedah predviločno povezovanje vseh treh "pomladnih" strank in ne več združitve z SLS.

Projekt združitve obeh strank ni propadel, so se pa spremenile okoliščine. V začetku leta ni bilo številnih vprašanj o ljudski stranki, o finančnih zadregah, ni bilo notranjih sporov v SLS, ki takrat tudi ni podpirala privatizacije državnih bank v nasprotju s sklepom parlamenta. Prav tako takrat niso vedeli, da bo SLS ponudila tako ostre pogoje za združitve. Pot, ki jo je izbrala SLS, ko skušajo določiti, kdo sme biti na katerem položaju in kdo ne ter kdo naj odstopi, je po Peterletovih besedah napačna. Po zadnji neuradni ponudbi naj bi bil namreč kandidat za predsednika združene stranke Janez Podobnik, glavna tajnica Hilda Tovšak, podpredsednika pa Marjan Podobnik in Lojze Peterle.

Za SKD so sedaj prednostni širši dogovori.

Za slovenske volilce novih ali pomladnih strank je pomembnejše, da se dogovori-

mo o sodelovanju, o koaliciji vseh in ne le o združitvi dveh. Do združitve lahko še vedno pride, a za nas je sprejemljiva le, če bo na trdnih temeljih in brez spornih točk ter dvojnih iger, je poudaril Peterle.

Po drugi strani pa je predsednik SLS Marjan Podobnik 4. decembra med drugim spregovoril o združevanju med SLS in SKD. Dejal je, da SLS ne bo tista, zaradi katere do združitve ne bi prišlo. Ob tem pa zagotovil, da bodo storili vse, da do nje pride.

Predlog o razmerju 1:2,2 v korist delegatov SLS na združitvenem kongresu strank ni bil njegov, prav tako SLS ni dala nobenih kadrovskih predlogov za predsednika združene stranke in njenega glavnega tajnika, je povedal Podobnik. Sicer pa je glede vodenja stranke njegov predlog, da se oba s predsednikom SKD javno odrečeta kandidaturi za predsednika nove stranke v korist pospešitve združevanja in se dogovorijo za tretjega. Glede razmerja med strankama pa je njegov predlog, da se sploh ne določa razmerja, ampak se dogovorijo tako za predsednika kot za druge ključne funkcije, kar sprejmeta kongresa obeh strank in potrdi združitveni kongres, kjer sta stranki enakovredno zastopani.

Se afianzan relaciones con Ucrania y Eslovenia

Hace poco prosiguieron las conversaciones entre Argentina y Eslovenia para la utilización del puerto esloveno de Koper para el transporte marítimo a Europa.

El artículo del diario Ámbito Financiero de esta Capital lo presentamos a nuestros lectores en forma abreviada.

Las autoridades de la Administración General de Puertos, juntamente con representantes de firmas privadas nacionales, realizaron una serie de encuentros con miembros de las comitivas de las ciudades y puertos de Ucrania y Eslovenia. Los mismos que hace pocos meses suscribieron sendos acuerdos comerciales con el puerto de Buenos Aires para desarrollar su potencial en las actividades bilaterales.

La República de Eslovenia estuvo representada por el ministro plenipotenciario de la embajada, Sr. Tomaz Kunstelj, y el representante del puerto de Koper en la Argentina, Sr. Augusto Vivod. Todos fueron recibidos por José Luis Racciatti, director nacional de infraestructura portuaria.

El motivo de estas visitas, casi informales, era tratar de acercar posiciones y posibilitar que los diferentes representantes de las terminales portuarias de Ucrania, Eslovenia y la Argentina realizaran y discutieran las diferentes propuestas de trabajo para la concreción real en determinados negocios. Una de las propuestas que tiene mayor visos de concretarse, en el corto plazo, es la conformación de una línea regular de transporte marítimo entre estas terminales con la salvedad que las naves llevarán en sus mástiles las tres banderas. Esto les permitiría gozar de los privilegios de operar, en

cada puerto de los mencionados, como embarcación local, ya que los diferentes países se comprometieron a reducir los costos de los cargos portuarios a estas embarcaciones, además de disminuir los gastos de manipuleos de los embarques.

Es de destacar que, por sus ubicaciones geográficas, estos puertos posibilitan a los exportadores argentinos reducir la cantidad de días de navegación y por ende los costos del transporte marítimo. Uno de los cálculos realizados indica que, por cada contenedor derivado por estas terminales, se ahorran hasta 1.150 dólares en el costo total del transporte. Esto significa una gran ventaja comparativa a la hora de decidir por qué puerto se ingresarán los cargamentos al mercado europeo.

Ambito Financiero (okrajšano)

Frlec, Janša in Drnovšek

Janez Janša je pred dnevi obdolžil slovenskega zunanjega ministra Frleca, da je na Kitajskem, kamor je potoval, da je dejal, da so kršitve človekovih pravic v Tibetu „Kitajska notranja zadeva“. Zato je zato zahteval njegov odstop. Predsednik vlade Janez Drnovšek je po radiu dejal, da bo najprej počakal, da se minister Frlec vrne s poti. V zvezi z verodostojnostjo Frlecovih besed o Tibetu je premier Drnovšek prepričan, da so izvzete iz konteksta in da je bilo najbrž to nekoliko drugače interpretirano.

STRAN 3:

Marko Fink v ljubljanski Operi

Naša skupnost živi

V sredo, 24. novembra je bilo v Slomškovem domu pod okriljem Slovensko-latinskoameriške trgovske zbornice predavanje „Argentina v novem obdobju“. Predavala sta dr. Marko Rebozov: Makro-ekonomske perspektive pod novo vlado in dipl. častnikar Tone Mizerit: Politične neznanke bodočnosti.

V nedeljo, 28. novembra je bilo praznovanje 50-letnice Slomškove šole v Ramos Mejiji. Pričela se je z zahvalno mašo za žive in rajne učitelje, katehete in učence.

Isti dan je bilo v Našem domu v San Justu žrebanje srečk, združeno z lepo prireditvijo.

Prav tako so bile isti dan poldnevne duhovne vaje za žene v Slovenski hiši. Vodil jih je Jože Bokalič CM.

V sredo, 1. decembra je bil sklep Rožmanove šole v San Martinu.

Isti dan je imela Slomškova šola v Ramos Mejiji sklepno prireditev. Sledilo

je miklavževanje.

Isti dan zvečer je bila v cerkvi Marije Pomagaj molitvena ura pod geslom. Pridi k nam tvoje kraljestvo po duhovnikih.

V soboto, 4. decembra se je pričela kopalna sezona v letovišču Sloga z blagoslovitvijo vode.

V nedeljo, 5. decembra, je bilo v Rožmanovem domu prijateljsko srečanje, ki se je pričelo z mašo za rajne in žive dobrotnike, sledilo je skupno kosilo.

Isti dan je prišel v Hladnikov dom v lanusu sv. Miklavž.

Prav tako je isti dan imela Balantičeva šola v San Justu sklepno šolsko prireditev, nato je prišel sv. Miklavž.

Za prvi petek so bile v naših krajevnih domovih svete ure.

Slovenski koledar v založbi Dušnega pastirstva v Argentini je že na voljo našim rojakom.

Tisk. ref. Zedinjene Slovenije

Zgodilo se je v Sloveniji...

PREŠERNOVO LETO

Vlada je sprejela sklep o določitvi leta 2000 za **Prešernovo leto** - leto kulture in imenovala odbor za njegovo pripravo in izvedbo. Odbor vodi minister za kulturo Jožef Školč in se je sestal prvič 3. decembra letos.

DRNOVŠEK O SPORAZUMU S CERKVIJO

V zvezi s predvidenim sporazumom med Slovenijo in Vatikanom in odzivi nanj je premier Drnovšek menil, da so "vse te silne reakcije v javnosti precej zavajajoče. Najbrž ljudje sedaj ob tem mislijo, da ta sporazum uvaja verouk v šole in še kaj. To ni res, ta sporazum niti slučajno tega ne uvaja in nikakor ne gre preko tistih rešitev, ki jih že imamo v našem pravnem sistemu." Pogajanja sicer po njegovih besedah še potekajo in tudi zaradi vseh teh odzivov so pogajalcem vlade naročili, da "nekatero dikcije bolj izostrijo oz. jih napravijo tako nedvoumne, da nihče ne bo mogel tega napačno tolmačiti".

BOLNICO FRANJA NA UNESCOV SEZNAM?

Poslanec ZLSD Samo Bevk je na vlado naslovil pobudo za uvrstitev Partizanske bolnice Franja na seznam svetovne kulturne in naravne dediščine pri UNESCO z obrazložitvijo, da bolnica Franja simbolizira partizansko zdravstvo med drugo svetovno vojno. (Iz te dobe so edino na spisku Auschwitz in Hirošima. Mislimo, da bi bilo bolj primerna grobišča na Kočevskem Rogu!). Na seznam svetovne dediščine

ne pri UNESCO je uvrščenih 582 znamenitosti iz 114 držav, med njimi tudi slovenske Škocjanske jame. V Sloveniji so se sicer pojavili predlogi, da bi na seznam uvrstili tudi freske Mrtvaški ples iz hrastovelske cerkvice, bohinske pastirske planine, matični Kras in rudarsko mesto Idrija. A imenovane skupine strokovnjakov za pripravo dokumentacije svojega dela niso dokončale.

AKADEMIK KRAŠOVEC PRI PREMIERU

Predsednik vlade Janez Drnovšek je sprejel akademika Jožeta Krašovca, enega najpomembnejših svetovnih bibliotekarjev, in predsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti Franceta Bernika. Ob tej priložnosti je Jože Krašovec premieru izročil dvojezično študijo z naslovom **Nagrada, kazen in odpustanje: Mišljenje in verovanje starega Izraela v luči grških in sodobnih pogledov**.

PREDSEDNIK SKD PETERLE V BOLNIŠNICI

Predsednik Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) Lojze Peterle je 3. decembra ma Jesenicah preстал načrtovano operacijo zaradi hernije (kile). Relativno enostaven operativni poseg je minil brez zapletov in posebnosti, predsednik SKD pa se po operaciji dobro počuti.

NE-MITING

V Sloveniji so zelo slavili „ne-miting“, ko so pred 10 leti Srbi pripravljali svoj protislovenski miting v Ljubljani, ki ga pa končno Slovenci niso dopustili.

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Ta petek, 10. decembra, bo v Argentini nastopila nova vlada. Dosedanja opozicija bo prišla na oblast in obratno, peronizem bo prešel v opozicijo. To pomeni precejšen pretres na političnem področju, zanimive pa so tudi okoliščine, v katerih se to dogaja.

SKRITI BOJI

Navzven celoten proces še kar lepo izgleda. De la Rúa je v priličnem razdobju imenoval ministre in ti sestavljajo ekipe svojih sodelavcev. A če pogledamo nekoliko bolj natančno, bomo razvideli, da se nenehno pojavljajo težave, da je potekel že poldrugi mesec od zmage, da smo že na pragu vrste priseganj novih funkcionarjev, a je marsikatero mesto še prazno.

Smemo to pripisati le že znani nepripravljenosti argentinskih političnih strank? Normalna stranka bi morala imeti že prej organizirane ekipe, predvsem še, če ji vse ankete napovedujejo zmago. A očitno Povezava ni normalna stranka. Sožitje radikalov in Solidarne fronte je bolj težko, kot se na zunaj kaže. Na površju izgleda vse lepo. Celso Alvarez in Graciela Fernandez Meijide sta priskočila prihodnjemu predsedniku na pomoč, ko mu je lastna stranka osporavala novega vzgojnega ministra. A na drugi in tretji stopnici oblasti se bije krvav boj za vsako mesto, ki predstavlja kanček oblasti prihodnje dobe.

Sile niso sorazmerne. Prednjači radikalizem iz več razlogov: ker je predsednik iz radikalnih vrst, ker imajo radikali dolgotrajno šolo spletk in zasedanj mest in tudi ker je Fronta relativno mlada formacija in ji primanjkuje strokovnih kadrov, ki bi lahko zasedli njim pripadajoča mesta. Zato lahko med frentisti opazimo nezadovoljstvo sprico nesorazmernega zasedanja položajev.

Vzrok tej nevarni igri je dvojen. Po eni strani se pred volitvami za to nihče ni preveč zanimal. Treba je bilo kazati monolitno soglasje in odpraviti vsakršen vzrok sporov, ki bi motili volilno kampanjo. Po drugi strani pa je negativno vplival poraz gospe Fernandez Meijide v provinci Buenos Aires, ki je prisilil, da so se tehnične ekipe, namenjene provincijski vladi, pričele zavzemati za položaje v prestolnici. Ta "selitev" iz provincije v mesto je povzročila mnogo zapletov.

PREHODNE TEŽAVE

Brez dvoma pa je vzrok položaju tudi velika nepripravljenost. Razen gospodarske ekipe, ki je bila že prej začrtana, (ker so tako zahtevali tudi gospodje iz mednarodnih finančnih krogov) je bilo vse ostalo v zraku. Le tako si moremo razložiti dejstvo, da ne radikali ne Frepaso niso imeli kandidata za mesto vodje davčnega urada in so morali "naprositi" dosedanjega funkcionarja (Carlos Silvani), naj še naprej vsaj začasno vodi svoj posel.

Seveda tudi v tem niso bili vsi edini v novi vladi. Predsednik in gospodarski minister sta soglašala, a koordinacijski minister (Rodolfo Terragno) je proti Silvaniju poslal torped (obtožil ga je, da ni znal odpraviti davčne evazije), ki je skoraj potopil celotni načrt. Ni nihče pomislil prej na to mesto, da bi lahko poiskali lastnega človeka?

Kot ta primer je še marsikateri drugi. Tako lahko omenimo nekatere odtenke gospodarskega načrta. Poglejmo proračun, okoli katerega še vedno teče debata. Je De la Rúa res upal, da se bodo province rade volje odrekale delu fondov, ki so jih doslej prejemale? Sistem ni najboljši in ga je treba spremeniti, a česar ni dosegel Menem, bo težko uspelo De la Rúi; za tako ugotovitev ni treba biti strokovnjak.

Prav tako dosednji predsednik zvito nastopa in prepušča prihodnji vladi vrsto

težkih problemov, (ki jih včasih tudi sam sproži) odloča pa o stvareh, ki bi moral prepustiti novim ekipam. V prvo vrsto spadajo zadeve kot pomilostitev poveljnika Seineldina in gverilskega vodje Gorriarana Merla. V drugo pa sodi dovoljenje za podražitev vlakov in podaljšanje njih koncepcije za nadaljnjih dvajset let.

Ustavimo se ob pomilostitvi: v prvi vrsti gre za Seineldina, ki je vodil zadnjo vojaško vstajo v Argentini. Menem je povsem nepotrebno sprožil snov, Povezava pa je takoj reagirala negativno. Sedanji predsednik je zato dejal, da prepušča odločitev De la Rúi. Tako mu je vrgel v roke gorečo poleno, ker z druge strani Medameriška komisija za človekove pravice ponovno zahteva, naj se preišče sodba gverilske celice, ki je pod vodstvom Gorriarana Merla napadla vojašnico na Tabladi.

Tu pa se meša juridična snov s političnim predmetom. Razumljivo je, da vsa levica nasprotuje pomilostitvi Seineldina, po drugi strani pa bi njegova svoboda pomenila močan zagon za ustanovitev nove desničarske formacije v argentinski politiki. Večkrat smo na tem mestu omenjali, da v tej državi dejansko ni močne in stvarne desničarske stranke. Resen poizkus je bil Ricov Modin, ki pa je razpadel zaradi osebnih interesov in notranjih nesoglasij. Že dalj časa se pripravljala nova formacija, ki bi združila razne skupine, a postavlja kot bistven pogoj, da ji na čelo stopi Seineldin. To pa je praktično nemogoče, dokler je v ječi. Njegova svoboda in nastop nove stranke bi bila z vidika politične teorije zelo važen pogoj za uravnovešeno zorenje demokracije v Argentini. Važen del prebivalstva namreč ostaja brez političnega zastopstva.

NOVO OBDOBJE

Kljub težavam, ki čakajo vlado in nas vse, pa bo datum 10. decembra izrednega pomena za državo. Kar je bilo nekaj desetletij nazaj le utopija, je danes trdna stvarnost. V 60. letih dejansko nobena demokratična vlada ni dokončala svojega mandata. Sedaj pa bo nastopila že četrta ustavna vlada, ne da bi bilo prekinjeno demokratično življenje. Šestnajst let je precej za državo kot je Argentina. Najbolj zanimivo pa je, da danes sploh nihče več ne upošteva kot možne variante kak državni udar, kljub težavam, s katerimi se sooča družba.

Prej smo omenjali politično zrelost, ki jo mora še doseči tukajšnja politična družba. Nova doba bo k temu mnogo pripomogla. Ne bo prevlade ne ene ne druge strani. Na zvezni vladi je Povezava, province so večinoma v rokah peronizma. Predsednik je radikal, najvažnejši guverner je peronist. Povezava ima večino v poslanski zbornici, peronizem večino v Parlamentu. Ruckauf je peronistični guverner province Buenos Aires, a Povezava ima v provincijem parlamentu večino. Ni dvoma, da je Povezava levičarska formacija, a gospodarski program, ki ga napoveduje in izvaja, je popoln vzorec globaliziranega liberalizma.

Ta in še marsikatera dejstva govorijo o potrebi dialoga, sodelovanja, popuščanja v prid skupne blaginje. Gotovo ni nobene garancije, da bo argentinska politična srenja kos problemom, ki jih ta položaj stavi, a vredno je, da problem spozna in ga vsaj skuša rešiti.

De la Rúa ima pred sabo vrsto velikih izzivov, a tudi edinstveno priložnost, da z drugega zornega kota in z drugačno etiko dokonča delo, ki ga je pričel Menem. Če mu uspe najti vsaj delen odgovor na postavljena vprašanja, bo leto 2003 mnogo bolj zanimivo, kot si danes predstavljamo. Če pa delovanje prihodnje vlade ne bo zadovoljivo, bo pač družba doživela novo razočaranje. Reakcija bo temu primerna.

Peterle pisal Andreju Rotu

V programski politiki Radia Slovenija se glede bližnje preteklosti pojavljajo dvojna merila, je 2. decembra v pismu direktorju radijskih programov Radia Slovenija Andreju Rotu opozoril predsednik SKD Lojze Peterle.

Desetletnica Demosa s strani Radia Slovenija ni bila deležna niti približno tolikšne pozornosti kot slavnostna akademija ob spominu na "ne-miting" (glej Zgodilo se je, op. ur.), ki jo je nacionalni radio tudi neposredno prenašal, pri poročanju s slavnostne akademije ob 10-

letnici Demosa pa so bili ključni poudarki iz nastopov govornikov celo izpuščeni, je zapisal Lojze Peterle. Pravi, da spominu na dogajanje v zvezi z "ne-mitingom" ne nasprotuje in da spoštuje vse, ki so se zavzeli ali so se bili pripravljeni zavzeti za obrambo slovenskih interesov, vendar nasprotuje manipulaciji in idealiziranju z dogodki ali osebami v tej zvezi.

V pismu je Peterle izrazil tudi željo, da bi Radio Slovenija kot javna ustanova deloval profesionalno, resnicoljubno, nikakor pa ne tendenciozno oziroma v službi ene politične opcije.

Po STA

Slovenci v Argentini

Božo Šušteršič — 80-letnik

V mesecu novembru t.l. je praznoval 80-letnico svojega rojstva naš prijatelj in javni delavec Božo Šušteršič.

Božo se je rodil 29. novembra 1919 v tedanji beli Ljubljani. Otroška leta je preživel v trnovski fari, a mladost v viški, v Rožni dolini. Še dokaj brezskrbna mlada leta mu je prekinila druga svetovna vojna s komunistično revolucijo vred. Že po nekaj mesecih službovanja na Prehranjevalnem uradu - Prevod ga je „obiskala“, na uradu italijanska fašistična policija in po nekaj dneh zapora odpeljala v koncentracijsko taborišče Renicci v Italiji.

Skoraj enoletnega hiranja v taborišču lakote in počasnega umiranja je bil presenetljivo rešen s končnim izpustom na svobodo. Vrnil se je domov skoraj neprepoznaven - živ okostnjak. Z večtedenskim zdravljenjem v ljubljanski bolnici so se mu polagoma vrnile moči in volja do življenja.

A Božo tudi po okrevanju ni miroval. Čutil je dolžnost, da stori nekaj za obrambo razkosane domovine, krvaveče od nasilja tujih in še krutejših domačih notranjih sovražnikov. In temu notranjemu klicu se je odzval. Stopil je v vrste slovenskih domobrancev. Istočasno so v domobranske vrste pristopili še njegovi bratje Maks, Tone, Marjan, Janko in sestra Jelica. Družina sedmih otrok s šestimi domobranci! Brat Maks je bil vrnjen iz Vetrinja in ubit; njegovo ime je vklesano na ljubljanski spominski plošči na Žalah. Sestro Jelico pa so partizani zajeli na vlaku z domobranskimi ranjenci. Prestala je pet let v komunističnih ječah.

Nastopila je nato za Boža doba nevarnih zapletov, groženj od okupatorja kot s partizanske strani. V nevarnosti za svoje življenje je moral večkrat menjati postojanke - zadnjikrat na Primorskem.

Po končanem vojnem razdejanju in grozotah smo našli Boža v begunskem taborišču v Riccione v Italiji. Rešitev za končno izselitev preko oceana je po dolgotrajnem postopku doletela tudi njega. Ameriška ladja Stewars ga je z ostalimi begunci po dolgi vožnji in pričakovanju izkrcala na argentinskih svobodnih tleh v buenosaireskem pristanišču.

Za Boža se je pričelo novo življenje in zavijati je bilo treba rokave. Najprej je dobil začasno bivališče na Florestu, čez nekaj let pa lasten dom v Hurlinghamu. Izguba očeta in matere, za katera je vseskozi z domačimi vred skrbel v svoji hiši, ga je hudo prizadela. A čas polagoma zaceli tudi te rane. Božo je vztrajal še nadalje pri delu kot upravnik domobranske revije „Tabor“, delo, ki ga z vso ljubeznijo opravlja dolga desetletja.

Ko se je pričela akcija za gradnjo zavetišča „Rožmanov dom“, je bil Božo med ustanovniki in vodilen član odbora. V njem deluje še danes. Že več desetletij vsako sredo obišče slovensko tiskarno „Vilko“, kjer dvigne Svobodno Slovenijo, Oznanilo in Duhovno življenje za vse narodnike iz Hurlinghama. Doma jih razporedi in preda bratu Marjanu, ki jih raznese drugim naročnikom in zastopnikom. Ob nedeljah se redno udeleži slovenske maše v San Martinu, po njej pa še kot član obišče Slovenski dom poleg Tam se rad pomeri v šahovske igre, ki mu je poleg branja najljubše razvedrilo.

Na dosednji življenjski poto Božu ni bilo ravno posuto z rožicami. Zato mu ob njegovem življenjskem mejniku tembolj kličemo: Bog te živi, Božo, še mnogo srečnih let!

Tvoji prijatelji in soborci

IVAN ŽNIDAR

Ob 60. letnici začetka druge svetovne vojne

Pred 60. leti se je začela druga svetovna vojna, svetovna tragedija in tudi naša slovenska tragedija. Zelo malo je mogla Slovenija odločiti tiste čase o sebi sama. Postavljena je bila med dva svetova, ki sta se oba na različne načine razlivala preko zemlje in zaslužjevala narod, oba pa sta hotela uveljaviti svoj vpliv s silo in močjo. Bila sta kot dva mlinska kamna, ki sta se trla in med katerima so se ljudje reševali in z njimi narod. To je bil svet nacistične in fašistične zamisli Nove Evrope, na eni strani s Hitlerjem in Musolinijem, ki sta oba zavedla in z bičem naganjala v svoj voz, na drugi strani pa zamisel internacionalne komunistične revolucije, sovjetizacije Evrope, segajoč k nam s svojo organizacijo partizanstva, ki ga je vodila brezobzirna komunistična stranka in na svoj način trebala lasten narod. To trenje je bilo plačano s tisoči zahrbtno umorjenimi, ubitimi, umrlimi v pregnanstvu, trpečimi v ječah, taboriščih in končno nad 12 tisoč pokončanih že po končani vojni. Toda večina naroda ni prenehala verovati in se na svoj način boriti za nov svet, ki bi naj iz tega pekla prišel po krščanskih zamislih ljubezni do bližnjega in spoštovanja

osnovnih pravic človeka in naroda.

Ta tretji svet pa so mnogi gledali v besedah in govorih Kristusovega namestnika na zemlji, vidnega predstavnika tistega časa, svetega očeta Pija XII. in v nauku Cerkve sploh, ter v prizadevanjih demokratskih anglosaških državnikov, ki so tedaj v začetku vojne proglasili za cilj svojih oboroženih akcij: „Osvoboditev sveta od nasilja in sovraštva“. Prvi je predstavljal svetovni red na religiozni podlagi, drugi, na humanistično človekoljubni, obe zamisli pa sta večini Slovincem budili upanje, da bo narod iz nasilja teh let prišel v čas svobode in miru, kjer si bo narod v smislu teh načel lahko izbral svobodne postavbe pod svobodnim soncem.

Že prej, ko sta Nemčija in Italija napadli Slovenijo, je predsednik Združenih držav Amerike Roosevelt podal kongresu v Washingtonu za novo leto 1941 osnovna načela svoje zamisli sveta, za katere naj se odloči Amerika in stopi iz svoje osamljenosti v boj za njih svetovno uveljavljenje. Ta važna poslanica je bila tudi odločujoča za nastop takratne Jugoslavije h kateri je spadala Slovenija na stran zapadnih zaveznikov.

MENDOZA

Na zadnjih volitvah 24. oktobra je bil v Mendosi izvoljen kot poslanec za Demokratsko stranko (Partido Demócrata) Andrej Habjan ml., sin slovenskih staršev inž. Andreja Habjana in Ivanke roj. Stopar.

Osnovno šolo je končal pri salezijancih (Don Bosco), srednjo na Liceo Agrícola in končno je diplomiral na agronomski fakulteti v Mendosi in postal inženir agronom.

Poučeval je na srednji kmetijski šoli, bil je svetovalec pri vinogradniškem cen-

tru v Mendosi, bil je tudi član regionalnega centra INTA Cuyo. Že kot študent in do sedaj se je aktivno udeleževal pri Demokratski stranki, ki je v Mendosi zelo močna tradicionalna stranka. Tudi tukaj je bil na raznih odgovornih mestih.

To je verjetno prvi Slovenec v Argentini, ki je v politiki dosegel čast poslanca, in smo Slovenci lahko ponosni nanj. Čestitamo!

pripravila Majda Ocvirk

Fink prvič slovenski Figaro

Objavljamo vest iz Slovenske tiskovne agencije kot zanimivost o uspehu naših umetnikov:

Prijubljena komična opera v štirih dejanjih Figarova svatba skladatelja Wolfganga Amadeusa Mozarta je doživela premiero leta 1786, v ljubljanski Operi so jo prvič uprizorili leta 1926, v tekoči sezoni 1999/2000 pa bo znova na sporedu, tokrat z libretom v novem prevodu Jožeta Humerja, dirigentom Petrom Stanglom, režiserjem Ferdinandom Hofmannom in pomlajeno pevsko ekipo. Prvič bo v ljubljanski Operi, in sicer v vlogi Figara, pel povabljeni argentinski Slovenec Marko Fink.

Marko Fink se je rodil v Buenos Airesu. Leta 1985 se je odločil za pevsko kariero in se začel izpopolnjevati pri različnih evrops-

kih mojstrih. V Argentini je bil član več komornih skupin. Operni debut je doživel leta 1990 v Salzburgu, postal član salzburškega Deželnega gledališča, nato pa se odločil za pot svobodnega umetnika. Pel je že v operah v Parizu, Baslu, Bord-auxu, Strasbourgu, Trstu, Frankfurtu in drugod. Kot je povedal, se je rad odzval na povabilo vodstva ljubljanske opere, da zapoje v Figarovi svatbi. Vlogo Figara je prvič pel v nemščini, in to v Salzburgu v sezoni 1990/91, kasneje v Italiji v italijanskem jeziku.

Dodajmo še, da je prof. Ivan Vombegar postal korepetitor v ljubljanski Operi in je kot svoje prvo delo spremljal Marka Finka in druge pri vajah za to opero. Na premieri pa je sodeloval pri orkestru na clavicembalu.

100-let Narodnega doma v Mariboru

V okviru proslavljanja 100-letnice Narodnega doma so 30. novembra odprli razstavo „Homo sapiens 3000“, na kateri so razstavili 100 likovnih del v čast stoletnici. Potem je bila v veliki dvorani Narodnega doma svečana akademija, na kateri so se zbrali številni kulturni ustvarjalci, politiki, gospodarstveniki in univerzitetni profesorji ter drugi občani Maribora. O pomenu Narodnega doma za krepitev narodne zavesti na Štajerskem je govoril dr. Bruno Hartman. V bogatem kulturnem programu, ki ga je režiral Bojan Labovič, pa so nastopili godalni kvartet Enzo Fabiani, mladinski pevski zbor Junior Carmina Slovenica, komorna zasedba mariborske filharmonije, pihalni orkes-

ter KUD Pošta ter Mariborski oktet.

O Narodnem domu je Slovenec 4. decembra leta 1899 zapisal, da je bila velika dvorana polna občinstva iz Maribora in dežele, da so igrali poslovenjeno šaloigro Pokojni moj in enodejanko Gospoda Kodelja pridige izza gardin ter da so nastopili še pianistki Schreiner in pevski zbor. „Občinstvo je burno zahvaljevalo pevovodjo in divno korono pekinj in pevcev okoli nje-ga.“ je zapisal časnik. Kronisti so zapisali, da so Narodni dom začeli zidati leta 1897 in ga do konca leta 1898 spravili pod streho. V začetku leta 1899 so ga opremili, tako da so posojilničarji v njem prvič zborovali 26. februarja tistega leta.

Štiri svoboščine: V bodočnosti, ki jo skušamo narediti varno, želimo videti svet zgrajen na temeljih štirih svoboščin:

Prva je svoboda govora in izražanja vsepovsod v svetu.

Druga je svoboda pred pomanjkanjem, le to pomeni, če jo imenujemo z navadnimi besedami, da moramo skleniti takšne gospodarske sporazume, ki naj zagotovijo prebivalcem vseh držav zdravo in mirno življenje vsepovsod po svetu.

Tretja je svoboda slehernega človeka, da lahko moli Boga po svoje vsepovsod na svetu.

Četrta je svoboda pred ustrahovanjem, le ta pomeni zmanjšanje oborožitve po svetu v tolikšni meri in tako korenito, da ne bo mogel noben narod zatirati nobenega svojih sosedov nikjer na svetu.

To ni kakšna utvara daljnega tisočletja. Je dejanska osnova za svet, ki ga lahko zgradimo v našem času in v našem rodu. Takšen svet je pravo nasprotje tako imenovanemu „novemu redu“ tiranije, ki bi ga diktatorji želeli uvesti ob gromu topov.

Kmalu nato, 14. avgusta 1941, pa sta se sestala nekje na oceanu angleški ministrski predsednik Churchill in ameriški predsednik Roosevelt in poslala v svet najvažnejšo listino tistih let, Atlantsko karto, to je: splošna načela združenih na-

rodov za trajen mir na svetu, ki se glasi:

„Predsedniku Ameriških združenih držav in ministrskemu predsedniku g. Churchillu se je zdelo prav, da objavita v skupni izjavi nekatera načela, ki jih zasleduje politika njunih držav.“

Prvič, njuni državi ne težita za nobenim povečanjem, niti ozemeljskim niti kakim drugim.

Drugič, ne želita nobenih ozemeljskih sprememb, ki se ne bi skladale s svobodno izraženimi željami prizadetih narodov.

Tretjič, priznavata narodom pravico, da si po svoji volji izberejo obliko vladavine, v kateri hočejo živeti. Obenem pa tudi želita, da bi bile povrnjene suverene pravice in samovlada tistim, katerim so bile vzete.

Četrtič, prizadevala si bosta, s primer-nim spoštovanjem svojih obstoječih obvez-nosti, pomagati vsem državam, najsi bodo velike ali majhne, zmagovite ali poražene, da dobijo na podlagi enakopravnosti do-stop do trgovine in surovin, ki so potrebne za njihovo gospodarsko uspevanje.

Petič, hočeta delovati za dosego popolnega sodelovanja med vsemi narodi na gos-podarskem področju z namenom splošnega izboljšanja delovnih razmer, gospodarskega napredka in družbene varnosti.

Nadaljevanje prihodnjic

Skupno zastopstvo Slovencev v Italiji o zaščitnem zakonu

Sprejem zaščitnega zakona je za nas dejanje, s katerim bi italijanska država uresničila osnovno merilo civilizacijskih zahtev, ki jih je Evropa postavila kot pogoj, s katerim svojim prebivalcem zagotavlja varnost, demokratičnost in spoštovanje človekovih pravic, je v izjavi vodilnim slovenskim in italijanskim politikom zapisalo skupno zastopstvo Slovencev v Italiji. Hkrati so izrazili upanje, da bo zaščitni zakon za slovensko manjšino v Italiji sprejet v začetku leta 2000.

Končni sprejem zaščitnega zakona zastopstvo Slovencev razume kot znamenje,

da je večina v Italiji obveznosti do manjšine sprejela za svoje. "Slovenci v Italiji s sprejetjem zaščitnega zakona upravičeno zahtevamo dokončni zaključek dolgotrajne in že prevečkrat odložene zakonodajne poti," so v skupni izjavi še zapisali predstavniki Slovenske skupnosti, Slovenske kulturno-gospodarske zveze, Sveta slovenskih organizacij, Slovenske organizacije videmske pokrajine, Slovenske komponente LD, Demokratskega foruma Slovencev, Slovenske komisije SKP ter Stranke italijanskih in slovenskih komunistov.

Slovenci na Koroškem

Vodja Narodnega sveta koroških Slovencev Rudi Vouk je zavrnil izjavo koroškega deželnega glavarja Jörga Haiderja, da se bodo predstavniki slovenske manjšine 10. oktobra 2000 udeležili slovesnosti ob 80. obletnici koroškega plebiscita. "Od tega sporočila ni resnična niti ena beseda," je v Celovcu poudaril Vouk in dodal, da je letošnje praznovanje 10. oktobra pokazalo, da bi bili udeležba koroških Slovencev na slovesnosti prihodnje leto "naravnost mazohistična".

Vouk je dodal, da je udeležba koroških Slovencev na slovesnosti s stališča Narodnega sveta mogoča le v primeru, če bi bil

dosežen znaten napredek v manjšinskem vprašanju. Narodni svet in Zveza slovenskih organizacij na Koroškem soglašata, da bo o sodelovanju manjšine na slovesnosti prihodnje leto odločal razširjen koordinacijski odbor, ki ga sestavlja po 30 članov obeh organizacij. To je predsednik Zveze slovenskih organizacij Marjan Šturm tudi že sporočil Haiderju, je še povedal Vouk.

Sicer pa se je koroško združenje industrialcev izreklo proti predlogu Haiderja, da bi bil 10. oktober 2000 na Koroškem praznik. Združenje namreč opozarja, da bi gospodarstvo tak praznik stal od 600 do 700 milijonov šilingov.

Živahen konec tedna v Stuttgartu

Slovenski dom v Stuttgartu praznuje letos svoj srebrni jubilej. Hiša na Staffenberg str. 64 je že 25 let središče verskega, socialnega, kulturnega in družabnega dela Slovencev na Württemberskem. Kaj vse je to središče pomenilo rojakom na tem področju, je zapisano v poročilih mesečnika Naša luč in drugih slovenskih časopisih doma in po svetu. Je pa tudi dokumentirano v več filmih, ki bodo bogato gradivo zgodovinarju, ko bo raziskoval življenje in delo slovenskih delavcev v drugi domovini Primoža Trubarja.

V tednu med 14. in 21. novembrom letos je bilo v Slovenskem domu zelo živo. V petek je pastoralni sodelavec Pavel Uršič povabil v Dom prijatelje petja, v soboto se je mudila v domu parlamentarna komisija za Slovence v zamejstvu in po svetu pod vodstvom njenega predsednika Marjana Schiffrerja, v nedeljo pa so veliki prostor našega središča napolnili rojaki ob filmu o romanju v Lurd in praznovanju godovnikov v mesecu novembru. Ob vseh teh srečanjih so udeleženci doživljali košček slovenskega sveta. Nas zanimala predvsem potek obiska parlamentarne komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Člane komisije, generalnega konzula iz Münchena ter navzoče člane društev je pozdravil predsednik KD Slovenija - Stuttgart, Anton Strojman. Poseben pozdrav in zahvala sta seveda veljala župniku Janezu Šketu, ki je za to srečanje dal na razpolago prostore v domu in na kratko predstavil pomen tega slovenskega središča v mestu. Nato je gospod Strojman na kratko omenil cilje Kulturnega društva Slovenija - Stuttgart, ki se opira na humanistično-krščanske temelje in je bilo tako v danih okoliščinah v letu 1991 zelo potrebno. Za njim je Ana Štuhec na kratko omenila delovanje društva Triglav, ki je najstarejše društvo na tem

področju. „Mi ne organiziramo samo veselice, kot se to nam večkrat očita, ampak iščemo tudi stike z nemškimi združenji“, je dejala predsednica društva Triglav.

Besedo je prevzel predsednik parlamentarne komisije mag. Marjan Schiffrer, član SKD. Razložil je cilje te komisije, ki se tokrat prvič srečuje s Slovenci na Württemberskem.

Gospod Strojman je po besedah Schiffrerja odprl razgovor o težnjah, pričakovanjih in zahtevah izseljencev od matične države Slovenije. Da navzočim ležijo problemi pri srcu, so posegi v debato jasno pokazali: slovenske oblasti naj v izseljencih ne gledajo tujcev, saj ti veliko pomagajo Sloveniji s tem, da doma gradijo hiše, plačujejo prometni davek in v domačih krajih ljudi zaposlujejo. Pri omembi volitev v državni zbor je padla marsikatera pikra opomba, saj več domačih uradov prepozno dostavlja potrebna potrdila in tako volitve marsikomu onemogoča. Prava nejevolja navzočih rojakov je bila čutiti ob dejstvu, da še po osmih letih slovenska vlada ni prilagodila formularja pri vprašanju socialnih zadev in ta še vedno nosi naslov Ju 6, kakor da bi Slovenija še danes pripadala Jugoslaviji. Hrvati so to zadevo že zdavnaj uredili. Nemški uradniki le z nasmeškom reagirajo, če Slovenci vprašajo po slovenskem obrazcu. Dolgoletna socialna delavka pri škofijski Caritas Doroteja Oblak pogreša v domovini primerno socialno službo za delo s povratniki. Po dolgem bivanju na tujem in v drugačnih razmerah se ti doma težko znajdejo.

Po precej dolgi debati je dal predsednik zborovanja besedo zastopniku učiteljev dopolnilnega pouka, gospodu Kralju. Ta je omenil težave, ki spremljajo slovenske učitelje, ki se sicer z veseljem posvečajo pouku otrok: razdalje so velike, otrok je

Slovenski knjižni sejem

Samo v minulem letu so slovenske založbe izdale več kot 4000 novih naslovov in zato velja, da se knjižni sejem nikoli ne ponavlja, ampak vsakič predstavi prenovljen, je poudaril Milan Matoš, predsednik Združenja založnikov in knjigotržcev, ob odprtju 15. slovenskega knjižnega sejma v Cankarjevem domu 23. novembra. Pisatelj iz Trsta Alojz Rebula, drugi slavnostni govornik, je med drugim menil, da knjiga zaradi tekmovanja z novimi mediji postaja "stvar ožje elite, a duhovno zahtevnejših, globlje mislečih in globlje čutečih ljudi, elite, ki bo nosila naprej etično in intelektualno brašno človeštva." Nato je Slavko Pregl podelil novoustanovljeno Schwentnerjevo nagrado: za izjemen življenjski prispevek slovenskemu založništvu jo je izročil prof. dr. Martinu Žnidaršiču, ki je zavezan založništvu praktično vso svojo poklicno pot. Po nekaj odlomkih iz predstave Lo Scrittore režiserke Barbare Novakovič Kolenc je navzoče na odprtju prek video posnetka po-

zdravil Paulo Coelho. Eden najbolj branih pisateljev na svetu je obljubil, da bo februarja znova obiskal Slovenijo. Ta mlada država, "ki pa ima ta privilegij, da se lahko šele odloči, kam in kako v prihodnje", mu je ob dosedanjih obiskih tako prirasla k srcu, da je dogajanje svojega zadnjega romana, naslovljenega *Veronika se odloči umreti*, postavil v Slovenijo.

Vendar ta Coelhoova izjava spada med komercialne izjave, saj je 25. julija 1998 v intervjuju, ki mu ga je stavil José Castello za brazilski dnevnik O Estado de São Paulo, na vprašanje zakaj je dogajanje v knjigi *Veronika...* postavil v Slovenijo, izjavil: "Nimam najmanjšega pojma. Je spontanost in ne načrtovanje, kar vodi moje knjige in zato je projekt pisanja o Poti v Rim propadel. Bil sem že dvakrat v Ljubljani, v slovenski prestolnici, pa sem tudi že velikokrat bil v mnogih drugih krajih, pa jih kljub temu nisem izbral. Kadar se odločite ne načrtovati, se igrate s svojo žensko stranjo, ki jo ponavadi ne poznamo."

Ob 200. obletnici rojstva Puškina

V razstavnih dvorani Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani so odprli razstavo ob 200. obletnici rojstva ruskega pesnika Aleksandra Sergejeviča Puškina z naslovom *Ljudem z besedo srca vžgi*.

Na razstavi so razstavljeni slovenski prevodi in izvirne izdaje Puškinovih del ter knjige, ki so jih o tem velikem ruskem pesniku napisali slovenski in tuji avtorji. Razstavljeni so tudi gledališki listi s predstav Puškinovih del v slovenskih gledališčih in reprodukcije slik iz časa njegovega življenja.

Dr. Tine Debeljak, vodilni slovenski kulturni delavec v Argentini, je še pred vojno prevedel in izdal Puškinovo pesnitev (v opremi Bare Remec) Bahčisarajski vodo-

met, v Argentini pa dve njegovi pravljici v verzih O mrtvi carični ter o Zlati ribici.

Ob odprtju razstave je nekaj besed o Puškino povedal ruski veleposlanik v Sloveniji Tigran Karahanov. Glavni pobudnik razstave, dr. Aleksander Skaza s Filozofske fakultete v Ljubljani, je dejal, da ima literatura v slovenski in ruski družbi veliko vlogo, saj se marsikdaj ukvarja s stvarmi, ki jih politika in ekonomija zamenjata ali se z njima ne želita ukvarjati. Poezija, Puškinova še posebej, brani svobodo in ruši meje med državami.

Razstavo so pripravili NUK, Društvo Slovenija-Rusija, Oddelek za slovanske jezike in književnost ljubljanske Filozofske fakultete ter Slovenska kinoteka.

Anketa: država, Cerkev in sporazum

Delova telefonska anketa je pokazala, da večina ljudi ne pozna dveh različnih stališč o sporazumu s Svetim sedežem. Tako je namreč odgovorilo 330 od skupno 758 anketiranih. Med ostalimi jih polovica podpira stališča podpisnikov odprtega pisma, da je predlog sporazuma pravno sporen in postavlja Slovenijo v podrejeni položaj do Svetega sedeža, polovica pa stališče vlade, da je predlog sporazuma ustrezen in da je mnenje podpisnikov odprtega pisma zavajajoče. Da je sporazum treba sprejeti v najkrajšem času, je menilo dobrih 20% vprašanih, 43% jih je izrazilo prepričanje, da se s sklepanjem sporazuma ne mudi, slabih 13% pa da ta sploh ni potreben.

Velika večina je menila, da je položaj

katoliške Cerkve v Sloveniji dober oz. zelo dober, in manj kot 15%, da je slab oz. zelo slab. Dobra polovica (52,2%) jih je tudi prepričanih, da je njen položaj boljši, kot je bil pred osamosvojitvijo. Da je ostal nespremenjen, je menilo 18,7% vprašanih, odstotek manj pa da je slabši. Tistih, ki pravijo, da naj država Cerkev financira enako kot doslej, je bilo skoraj ravno toliko kot takih, ki menijo, da manj. Za več denarja iz proračuna se je opredelilo slabih 10%.

Predlog o uvedbi verouka, ki bi ga učili teologi v župniščih in ne bi bil ocenjevan, učenci pa bi bili zaradi obiskovanja verouka oproščeni enega od treh izbirnih predmetov v zadnjih treh letih devetletke, je podprlo 331 anketiranih. Proti je bilo 351.

malo, vsaka učna moč poučuje na več krajih. Otroci imajo do njih večkrat dolge poti, tako, da jih morajo celo starši pripeljati k pouku. „Danes pride na učitelja okrog 50 slovenskih otrok in ne vemo, koliko časa bo to še šlo“, je zaključil Kralj. Predlagal je, da bi Slovenija posredovala slovenskim otrokom in mladini več primerne čtiva s tem, da bi organizirala potovalno knjižnico.

Ko je med navzočimi prišlo do vprašanja medsebojnega nezaupanja, se je javil tudi dolgoletni slovenski župnik v Stuttgartu, Ciril Turk. Dejal je: „Ko sem ob prihodu v Nemčijo (1959) razmišljal o tem, kako bi organizirali slovensko skupnost, se mi je za to zdelo najbolj primerno geslo: BOGU OTROCI - NARODU SINONI - NIKOMUR HLAPCI. To geslo smo dali našiti na zastavo

tradicionalnih slovenskih barv. Mislim, da bi v tem geslu vsak aktiven Slovenec v Nemčiji odkril vsaj del sebe.“ Z ozirom na dopolnilne šole pa je gospod Turk omenil, da je občasno obiskovalo sobotno šolo v Stuttgartu v okviru Slovenskega doma okrog 100 otrok, in mladinski orkester je prilično štel 28 članov, kar je bilo za navzočo komisijo nekaj čisto novega.

Generalni konzul iz Münchena Gregorič Fedor je pozorno sledil poročilom in razgovoru. Glede vzorca Ju 6 je dejal, da se bo ta zadeva rešila v letu in pol. Naj omenimo še to, da sta se k besedi javila tudi navzoča člana državne komisije, predstavnika SLS in ZLSD.

V Stuttgartu je bilo torej živo. Udeležence.

Novice iz Slovenije

Pisali smo pred 50 leti...

LJUBLJANA - Seizmografi državne mreže potresnih opazovalnic so 22. novembra ob 17. uri in 16 minut zabeležili šibak potresni sunek z žariščem 110 kilometrov zahodno od Ljubljane, in sicer v Furlaniji v bližini Humina v Italiji. Predhodno ocenjena velikostna stopnja (magnituda) potresa je bila 2,6. V Sloveniji so potres čutili redki prebivalci Kobarida z intenziteto tretje stopnje po evropski potresni lestvici. - Naslednji dan pa so ob 14.15 zabeležili šibek potresni sunek z žariščem potresa 60 kilometrov jugovzhodno od Ljubljane, v okolici Novega mesta. Ocenjujejo, da je bila intenziteta potresa v širšem nadžariščnem območju tretje stopnje po evropski potresni lestvici. Potres so čutili posamezni prebivalci Podgrada.

LJUBLJANA - 27. novembra so malo prodajne cene motornih bencinov v povprečju višje za 4 %. V skladu s četrtkovim sklepom vlade je za liter najbolj prodajane, t.j. neosvinčenega 95-oktanskega motornega bencina na bencinski črpalki treba po novem odšteti 119,7 tolarja, kar je 4,7 tolarja (4,1 odstotka) več kot prej. Vlada se je za zvišanje cen odločila zaradi precejšnje podražitve cen nafte in naftnih derivatov v svetovnih borznih kotacijah.

LJUBLJANA - Informacijsko dokumentacijski center Sveta Evrope je v sodelovanju z Uradom RS za intelektualno lastnino pripravil pogovor o boju proti avdiovizualnem piratstvu, v katerem sta predstavnik urada Andrej Piano in Andrej Zupan-čič iz Avtorske agencije za Slovenijo med drugim poudarila, da ima Slovenija dobro zakonodajo, ki zagotavlja vsa sredstva in ukrepe za uspešen boj proti piratstvu. Ostali razpravljalci pa so menili, da ima Slovenija sicer dobro zakonodajo, nima pa učinkovitega pregona kršiteljev avtorskih pravic.

LJUBLJANA - Kratki film Večer videaste in režiserke Nataše Prosenc je prejšnji teden osvojil zlato medaljo na festivalu Independent World Fest v Arizoni v mednarodni konkurenci devetdesetih kratkih filmov. To je tretji kratki film Nataše Prosenc, posnet v produkciji Arsmedie in soprodukciji TV Slovenija ter ob podpori filmskega sklada. Avtorica ta čas končuje podiplomski študij filma na Kalifornijskem inštitutu za umetnost v Los Angelesu.

LJUBLJANA - Vodstvo kluba K4 in študentski odbor Univerze v Ljubljani sta z letošnjo jesenjo ukinila klubske večere gejevskih, lezbičnih, biseksualnih in transseksualnih subkultur, ki so se zadnjih deset let odvijali v klubu K4 ob nedeljah zvečer pod skupnim imenom Roza disko. Kot je v svojem protestnem pismu zapisal ŠKUC-LL - podpisali pa so ga: Legebitra, SOS telefon,

Stigma, Amnesty International, SNG Drama Ljubljana, Mirovni inštitut in mnogi drugi -, hoče klubska uprava s to ukinitvijo destabilizirati gejevske in lezbične subkulture, ki so jim nedeljski večeri nudili referenčni in zaščitni prostor.

LJUBLJANA - Nepotrdiven zdravstvenih spriceval za izvoz na trge Evropske zveze je za slovenske mlekarne nedvomno udarec, saj imajo nekatere dolgoročne pogodbe z odjemalci v državah EZ. Na srečo pa se je ukrep zgodil izven sezone, v zimskem času, ko so skladišča večinoma izpraznjena, odkup pa se zmanjša za 10 do 15 odstotko. Sedem mlekar, ki do nadaljnjega ne morejo izvažati mleka in mlečnih izdelkov na trge EZ, bo moralo čimprej poskrbeti za doseg splošnega evropskega predpisa o vsebnosti mikroorganizmov, po besedah sekretarja zborničnega združenja za agroživilstvo Silvestra Čotarja pa bi to lahko dosegle že spomladi.

LJUBLJANA - Samo v minulem letu so slovenske založbe izdale več kot 4000 novih naslovov in zato velja, da se knjižni sejem nikoli ne ponavlja, ampak vsakič predstavi prenovljen, je poudaril predsednik Združenja založnikov in knjigotržcev, ob odprtju 15. slovenskega knjižnega sejma v Cankarjevem domu. Drugi slavnostni govornik je bil pisatelj iz Trsta Alojz Rebula.

LJUBLJANA - Pošta Slovenije je izdala božično-novoletno serijo štirih poštних znamk. Za pisma, čestitke in razglednice v notranjem prometu je Pošta izdala znamke z nazivno vrednostjo 17 in 18 tolarjev z motivom ognjemeta. Mednarodnim pošiljkam pa sta namenjeni znamki z motivom jasic iz kranjskega antifonarija in nazivno vrednostjo 80 in 90 tolarjev.

LJUBLJANA - Operater mobilne telefonije Mobitel z digitalnim omrežjem GSM trenutno pokriva že več kot 94 odstotkov Slovenije, vendar pa pokritost še izboljšuje tudi na območjih, kjer je gostota prebivalstva nekoliko manjša, kamor sodijo tudi Kras in Brkini. Zato pri družbi do konca naslednjega leta nameravajo samo na Krasu postaviti deset novih baznih postaj.

ŠKOCJAN - Na okrogli mizi o potrebnih korakih, ki bodo pripeljali k začetku gradnje drugega tira med Divačo in Koprom, so udeleženci soglašali, da je potrebno drugi tir čimprej zgraditi. Okrogle mize so se udeležili najvišji predstavniki štirih občin, ki ležijo ob trasi načrtovanega približno 50-kilometrskega drugega tira omenjene proge (Koper, Divača, Sežana in Hrpolje - Kozina), pa tudi direktorja Slovenskih železnic in Luke Koper, Igor Zajec in Bruno Korelič, ter delavska direktorja obeh družb, Slavko Kmetič iz SZ ter Lojze Peric iz Luke.

EDINOST IN ENOTNOST

je mogoča le v organizaciji. V Argentini imamo Društvo Slovencev, organizacijo, namenjeno vsem slovenskim naseljencem, ki so krščanskega in protikomunističnega mišljenja. Po svoji zamisli je društvo tako širokogrudno, da ni med Slovenci nikogar, ki bi v društvo ne mogel vstopiti.

Velika večina naseljencev je spoznala potrebo takega društva. Vsi niso še nikdar bili istega mnenja. Tudi ni treba, da bi bili. Demokratična oblika ustanove daje možnost, da vsakdo lahko širi svoje misli. Vendar mora biti tudi tako pravičen, da se ukloni večini. Vendar nočejo vsi v organizacijo. So manjšina, vendar je škoda, da gredo po svoje.

ŠKOF DR. ROŽMAN V ČILU

21. septembra je prišel prevzvišeni v Santiago. Glavne priprave za sprejem je vodila s. Vincencija, ki zasluži ime *mati Slovencev v Čilu*. Na letališču so Slovenci zapeli škofu v pozdrav Tebe Boga hvali-

mo; druga kitica je bila zložena prav za njegov prihod.

Zastopnik najmlajših Joško Kepec je korajžno povedal svoj pozdrav, gospa Wallner - Aljančičeva je pozdravila v imenu naseljencev. Kot zadnji je govoril g. župnik Jože Guštin, ki je prihitel iz daljnega Temuca na jugu.

Prevzvišeni je bil ves čas svojega bivanja v Čilu gost kardinala Caroja. Pozneje je obiskal še Rancagua, kjer dela nekaj slovenskih duhovnikov.

Miklavž bo med nami v nedeljo ob štirih popoldne v dvorani pri sv. Juliji za društvenimi prostori. Obdaroval bo male in tudi velike otroke. Darila je izročati v društveni pisarni, kjer bo Miklavžev zastopnik sprejemal ves teden tozadevne prošnje in priporočila. Ob tej priliki bo govoril Miklavž tudi svoj oficialni vsakoletni prestolni nagovor.

Svobodna Slovenija, št. 48.;
1. decembra 1949

Slovenija moja dežela

Božični motiv na barvnem oknu

Znamka predstavlja detalj božičnega motiva z barvnega okna v cerkvi Device Marije v Polju v Bovcu. Izdajanje te znamke je sovpadlo s praznovanjem 800-letnice župnije. Papež Celestin III. je namreč 24. novembra 1192 izdal bulo, v kateri potrjuje že štiridesetletne pravice Čedadskega kapitlja do župnije Bovec. Med drugimi cerkvami v župniji je tudi gotška cerkev Device Marije s freskami Jerneja iz Loke. Ob 800-letnici je akademska slikarka Veselka Šorli - Puc izdelala sedem barvnih oken z motivi iz Marijinega življenja. Na znamki je motiv Marije z detetom.

Slikarka je nam dobro poznana, saj je pred leti s svojim možem Matjažem Pucem preživela dalj časa v Argentini.

Osebne novice

Rojstvo: V četrtek 14. oktobra se je rodil **Timotej Žitnik**, sin cont. Sandija in gospe dr. Marcele Trovato.

Čestitamo!

Krst: V petek, 3. decembra je bil krščen v cerkvi Nuestra Señora del Valle, Morón, **Christian Debevec**, sin Matija in Cvetke roj. Kopač. Botra sta bila Luka Debevec in Marija Andreja Zupanc. Krstil je župnik Tone Pintarič.

Čestitamo!

Poroka: V cerkvi Marije Pomagaj sta se poročila **Nevenka Godec** in **Danijel Zupanc**; za priče so bili ženinovi starši Franc in Ivanka Zupanc ter nevestina mati in brat, Alenka in dr. Štefan Godec.

Čestitamo!

Smrti: Umrli so v San Justu **Ivana Kušar roj. Bajt** (95) in **Zorka Šerjak** (82), v Castelarju **Viktorija Čop roj. Glavič** (93), v Capitalu **Rozalija Bergot** (87) in **Anton Štrancar** (87) ter v Lomas del Mirador **Mila Černe roj. Mikluš** (76).

Naj počivajo v miru!

Imenovanje: Za poddekana ekonomske fakultete na Univerzi v Moronu je bil izvoljen **Miha Skubic**. Čestitamo!

Slovenija in šport

OSTIA, Italija - Slovenska judoistična mladinska reprezentanca je nadvse uspešno nastopila na evropskem prvenstvu. Skupno je Slovenija osvojila pet kolajn, kar jo uvršča na tretje mesto med 39 sodelujočimi reprezentancami na MEP.

EDMONTON, Kanada - Slovenski plavalci so zaključili prvi cikel nastopov v svetovnem pokalu. Za konec je Ilirijan Matic Lipovž 100 m prsno preplaval 1:02,98 minute in z novim osebnim rekordom osvojil 6. mesto. Blaž Medvešek je nastop zaradi slabega počutja odpovedal že v predtekmovanju, Mankoč pa v finalu. V predtekmovanju se je Mankoč brez težav uvrstil v finale na 200 m mešano.

BRATISLAVA, Slovaška - Najboljša slovenska plesalca Katarina Venturini in Andrej Škufco sta v latinsko-ameriških

plesih zmagala na IDSF tekmi v Bratislavi, dan kasneje pa sta uspeh ponovila še na avstrijskem Dunaju.

LJUBLJANA - Najvišja državna priznanja za šport, Bloudkove nagrade, so letos prejeli atlet Gregor Cankar, alpinist Tomaž Humar, veslač Luka Špič, nogometašni strokovnjak dr. Branko Elsner in športni delavec Marjan Jemec. Podelili pa so tudi deset plaket.

STUTTGART, Nemčija - Slovenska telovadca Aljaž Pegan in Mitja Petkovšek sta uspešno nastopila na kvalifikacijah pete letošnje tekne za svetovni pokal. Pegan je bil z oceno 9,725 najboljši na drogu, na bradlji pa je z 9,525 zasedel peto mesto v kvalifikacijah. Petkovšek je bil na bradlji mesto za Peganom (9,475), na drogu pa se z oceno 8,8 ni uvrstil v finale.

Mali oglasi

ESTUDIO de AGRIMENSURA (Pcia. de Bs. As.)
ING. VLAHO - Tel.: 4755-8205 - Estado Parcelario -
Subdivisión - Unificación - Mensura - Usucapción

TURIZEM

Oddajam bungalov in stanovanja v Villa Catedral, Bariloche. Uživate mirne počitnice v najlepši naravi in po ugodni ceni. Kličite na Tel: 02944 424978.

Tel. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva
hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

ARHITEKTI

Arq. Carlos E. Kostka. Vivienda y comercio. Asesoramiento técnico en Capital y Provincia. Sarandí 148 Capital; Tel.Fax 4 224-3968.

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402- Tel. 4382-1148

dr. Franc Knaps, dr. Bernard Knaps, dr. Veronika Knaps - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16. do 20. - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 4613-1300
Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik. Vsak dan od 15 do 20 ure. Hipólito Yrigoyen 2548, 2° of. 4, San Justo. Tel. 4482-5624.

VIDEO

Marjan Vivod - video posnetki, filmanje z eno ali več kamerami. Predhodni proračun in zagotovljen termin izdelave. Padre Castañer 366 - B1708BYD Morón Tel.: 4696-8842 - E-mail: vivodtine@overnet.com.ar

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Kvalitetno razvijanje fotografskih filmov: 36 posnetkov 10x15 \$ 10.- Garibaldi 2308 - B1753GWN Villa Luzuriaga - Tel.: 4659-2060 - E-mail: marko@pinos.com

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 4656-3653
Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Miha Gaser).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Uraduje ob četrkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Ali veste, da...

... je v torek, 12. oktobra 1999, bilo rojeno dete, katerega je Zveza narodov simbolično krstilo za „šestmilijardnega zemljana“, ker je njegovo rojstvo prekoračilo

šest milijard prebivalcev tega planeta. Deček je bil rojen v Sarajevu.

Popravek

V zadnji številki je v osmrtnici za pok. Francetom Liparjem med žalujočimi pomotoma izpadla sledeča omemba:

svakinja Zofka Vombergar z družino.

Prosimo bralce, da uvideno sprejmejo popravek.

Škraba Jože

Usta pravičnega govore modro
in njegov jezik pove, kar je prav;
postava njegovega Boga je v njegovem srcu
in njegovi koraki ne omahujejo.
(Knjiga psalmov - 37)

* 10.08.1933 - Matena (Ig)

+ 18.11.1999 - San Justo (v letu Slomškove beatifikacije)

Naj te sprejme Kristus, ki te je poklical.

(N.N.)

Slovenska folklorna skupina Pristava

OB 10. OBLETNICI

vabi vse prijatelje na

VESELICO NARODNIH PLESOV

v soboto, 11. decembra 1999, ob 20.30 uri.

Rep. de Eslovenia 1851 - Castelar

URA TEČE, nič ne reče... Ura zamujena je za vedno zamujena... vaši prihranki se bodo povečali, če jih boste imeli donosno in varno naložene v Slogi.

Če imate Karto Sloga, vam je uspeh zagotovljen. Hitra posojila, nagrade in podpore, letovišče Sloga in še udeležba pri nagradnem žrebanju za dve nagradi:

Letalska vozovnica BUE-LJU-BUE in tisoč dolarjev. Desetdnevne počitnice za dve osebi v Hanželičevem domu v poletni sezoni.

Nabavite si Karto SLOGA (\$ 200.- navadne naložbe) pravočasno!

SLOGA DA VEČ! V SLOGI JE MOČ!

ZABAVA IN VESELJE na SLOVENSKE PRISTAVI

ob pričakovanju novega

TISOČLETJA

31. decembra

Pridi, ne bo ti žal!

V ZADNJIH MINUTAH TEGA TISOČLETJA
SE BOMO SEŠLI V NAŠEM DOMU „SAN JUSTO“
NA NEPOZABNEM

SILVESTROVANJU

OB BOGATO POGRNjenih MIZAH
IN PRVOVRSTNI KAPLJICI,
OB PESTREM PROGRAMU
IN POSKOČNIH ZVOKIH „ZLATE ZVEZDE“

Rezervirajte si mizo telefonsko: 4441-5528/6979

Zaključni koncert

Slovenskega otroškega zbora
Zedinjene Slovenije

bo v torek, 14. decembra
v Slomškovem domu ob 19.30 uri

Vsi lepo vabljeni!

O.W.C. telefonía internacional

na minuto: Slovenija: \$ 0,43 - ZDA: \$ 0,26;

Tel. 4632-1407

Čutimo dolžnost, da obvestimo naše rojake, s katerimi že dolga leta skupaj doživljamo domačo božičnico, da letošnje praznovanje odpade zaradi javne cerkevne prireditve za jubilejno leto.

Zveza slovenskih mater in žena

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
C1407GSR BUENOS AIRES
ARGENTINA

Teléfono: (54-11) 4636-0841
Telefax: (54-11) 4636-2421
e-mail: esloveniau@impsat1.com.ar
e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti
pa \$ 70; obmejne države Argentine 105 USA
dol.; ostale države Amerike 120 USA dol.;
ostale države po svetu 130 USA dol.; vse za
pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto
75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires
Argentina - Tel.: 4307-1044 - Fax: 4307-1953
E-mail: vilko@ciudad.com.ar

Obvestila

SOBOTA, 11. decembra:

Veselica narodnih plesov ob 10. obletnici Slovenske folklorne skupine Pristava ob 20.30 na Pristavi.

NEDELJA, 12. decembra:

V Hladnikovem domu v Slovenski vasi, ob 12.30 članski asado.

V Slomškovem domu ob 17. uri spominska prireditev ob 50-letnici Slomškove šole.

TOREK, 14. decembra:

Zaključni koncert Slovenskega otroškega zbora Zedinjene Slovenije ob 19. uri v Slomškovem domu.

NEDELJA, 19. decembra:

V Našem domu v San Justu ob 13. uri srečanje in kosilo Društva upokojencev.

Koncert božičnih pesmi otroškega zbora „Zarja mladosti“ po sv. maši na Pristavi.

Petek, 24. decembra:

Slovenska polnočnica v cerkvi Marije Pomagaj ob 22. uri.

PETEK, 31. decembra:

Silvestrovanje na Pristavi.

Silvestrovanje v Našem domu v San Justu.

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

29. novembra 1999

1 dolar 194,74 SIT tolarjev

1 marka 100,60 SIT tolarjev

100 lir 10,13 SIT tolarjev